

de ALARM KLOK

MAILING 12 van Dement Oostende

juni 2006

Een mailing van onze actiegroep naar onze talrijke sympathisanten, het stadsbestuur en bepaalde leden van de pers.

Voorwoord

De maand mei was druk voor ons, en we hadden even niet teveel tijd meer over voor Dement Oostende. Vooral na de diverse activiteiten van de laatste maanden, met als hoogtepunt de uitreiking van het Gouden Pand door professor Rik Torfs, was het even tijd voor andere zaken. Ondertussen heeft ondergetekende wel Barcelona goed bezocht, en zijn we gaan kuieren op de echte Rambla's. Barcelona blijft een prachtige stad op architectonisch gebied, en een mooi voorbeeld hoe erfgoed en architectuur een stad een nieuwe 'boost' kunnen geven. Barcelona werd jarenlang verwaarloosd onder Franco's bewind, maar het hedendaags socialistisch stadsbestuur had enkele decenia's terug een schitterend plan. Ze beseften dat architectuur en erfgoed, in combinatie met grootse publiek-trekkers zoals bv. de Olympische Spelen, van groot belang waren voor de toekomst van de toen wat verloederde stad. De combinatie van de oude middeleeuwse binnenstad, de wereldbepaalde Art

Nouveau wijken, en de prominente kwalitatieve moderne architectuur NAAST deze wijken, maken vandaag Barcelona 'the place to be'. Er werden ook fouten gemaakt in de jaren '60 en '70, maar er werd van geleerd. De toevloed van toeristen bewijst het. In Oostende dient nieuwe architectuur vooral om zoveel mogelijk tweede verblijven te creëren voor de meer gegoede 'aangespoelde' mens, en dit ten koste van onze mooie wijken en erfgoed, en ten voordele van de bouwpromotoren.

Maar we hadden bovenstaand voorwoord nog niet geschreven of we lezen al in de pers dat er een samenwerkingsakkoord komt tussen Oostende en Barcelona. Van een toeval gesproken. En uiteraard heel positief voor Oostende, want nieuwe architectuur in Oostende moet duidelijk van een hoger niveau worden. Kernwoorden in de perstekst over het akkoord en in het verkiezingsprogramma van SP.a zijn : "stadsvernieuwing", "toparchitecten", "culturele infrastructuur" en "Europese Culturele Hoofdstad" (na jarenlange desinteresse in Cultuur). Wat we niet lezen is hoe het bestaand erfgoed zal geïntegreerd of beschermd worden bij dit alles. Moderne toparchitectuur in Barcelona wordt gebouwd in de buitenwijken, en niet in de plaats van bestaand erfgoed. Benieuwd wat de Oostendse versie zal worden...

Antwoord schepen Bronders

We hebben een zeer lijvig antwoord van 16 pagina's ontvangen op onze vragenlijst, soms wat bureaucratisch, soms wat ontwijkend, soms wat politiek en soms wat zalvend. Maar uiteindelijk vonden we het antwoord tamelijk positief, daar we tussen de regels kunen lezen dat het Stadsbestuur wel degelijk plant een erfgoedbeleid in te voeren.

Maar u begrijpt dat we dit met de nodige argwaan bekijken. De golf van afbraak in Oostende blijft duren. Vele Belle Epoque huizen in de Koninginnelaan, Koningstraat, de Squares, H. Serruyslaan, A. Pieterslaan,... hebben een afbraakvergunning gekregen. Het Villaplan is een goede actie, maar te kleinschalig en te beperkend. De verkrotting van prachtige burgerhuizen in deze wijken, opgekocht door het stadsbestuur via hun opkooprecht, blijft een doorn in het oog. De Van Iseghemlaan is een tochtstraat met hoogbouw van bedenkelijk architecturaal niveau geworden. Hierbij is het onbegrijpelijk dat het stadsbestuur het Europacenter als een fout uit het verleden aanklaagt, maar tergelijktijd vlak naast de deur een even megalomaan (oei, excuseer we mochten dit woord niet meer gebruiken) project van twee huizenblokken breed optrekt.

We proberen de mensen en het stadsbestuur te sensibiliseren dat erfgoed een goede zaak is voor een stad. Het opstellen van een onafhankelijke inventarislijst is een heel grote stap voorwaarts, met deze lijst kan duidelijkheid geschept worden voor zowel de bewonders, de eigenaars, de buurt als de bouwpromotoren. Hopelijk wordt niet te lang getalmd met deze lijst, want de bouwpromotoren zijn vandaag al heel druk bezig een inhaalbeweging te maken. Diverse eigenaars van interessante panden in Oostende worden voortdurend het hoofd dol gemaakt met waanzinnige voorstellen. Als het zo door gaat, zal er niets meer moeten geïnventariseerd worden.

Zeer binnenkort hebben we terug een afspraak met Schepen Bronders over onze standpunten, en om te zoeken naar gemeenschappelijke raakpunten.

Afbraak Louisa-Mariaschool (1877) in de Witte Nonnenstraat 37

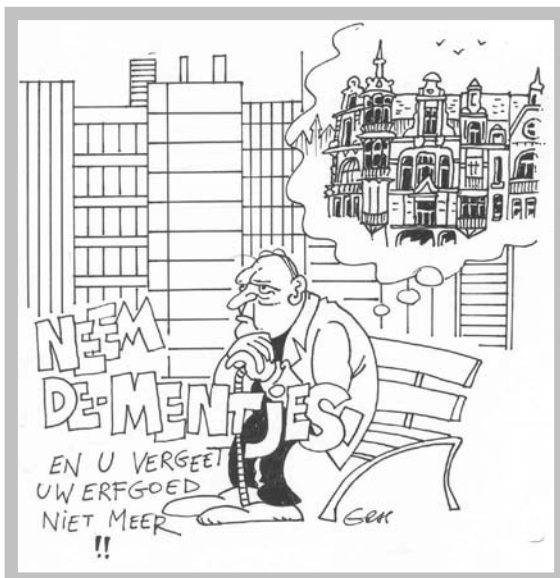
Zoals in een vorige mail aangegeven, zal deze school, één der eerste stadsscholen uit het jaar 1877, plaats moeten maken voor een sociaal woonproject. De huisvestingsmaatschappij, eigenaar van het gebouw, wenst enkel een nieuwbouwproject op deze plaats te verwezenlijken. Maar lokaal protest dwingt het stadsbestuur te zoeken naar een alternatief. Ze hopen de huisvestingsmaatschappij te overtuigen om de waardevolle elementen van de gevel te bewaren. Andere berichten spreken echter al van een zeer nabije afbraak.

Deze voormalig stedelijke meisjesschool "Louisa Maria", gebouwd in 1877, is thans leegstaand. Het is een eclectisch breedhuis van vier traveeën en drie bouwlagen op verhoogde begane grond; een zadeldak aan straatzijde opgetrokken tot plat dak. We bemerken een arduinen sokkel met rechthoekige, betraliede kelderopeningen; een rode baksteenbouw met gebruik van arduin en Euvillesteen voor de decoratieve elementen, lijsten, dorpels en casementen. Diverse opschriften zoals "SPQO", "STADSMEISJESSCHOOL", "TOT VORMING VAN DE GEEST" en "TOT WELVAART VAN HET VOLK" springen in het oog. De rechthoekige vensters met kleine roede verdeling, de korbogige ontlastingsboog, het doorlopend waterlijstje, de overhoekse pilasters met scheepsankermotief, de poort en drielichten op de begane grond onder tudorbogen, centraal onder het stadswapen van Oostende en een vissenkop, maken het geheel een uniek gebouw voor Oostende, waar toch meer mee te doen valt dan alleen afbraak !!! Het pand werd geïnventariseerd door het VIOE onder nummer ID 56973.

Korte berichten

Dement Oostende was eveneens aanwezig op het **Belle Epoquefeest van de Velodroomwijk** in mei. We deelden zakjes met pepermuntjes en een flyer uit : onze reeds beruchte De-Mentjes (Oostends voor muntje).

Nog een laatste berichtje over de winnaar van het **Gouden Pand**, nl. het huis in de Gentstraat 12. In ons docu-map naar de jury en tijdens de powerpoint voorstelling op de uitreiking toe werden ze wel vermeld, maar niet in onze normale mailings of op onze website : het architectenbureau die deze prachtige restauratie mogelijk maakte ! **Architect Paul Jacobus** en zijn equipe van het Architectenbureau DANNEEL & JACOBUS, verdienen uiteraard ook een pluim. De volharding die nodig is om in dergelijke projecten bouwheren en beleid te overtuigen is niet te onderschatten en mag dan ook een steuntje in de rug krijgen. In veel gevallen wordt immers een andere, makkelijker weg gekozen met de gekende gevolgen.

Ondertussen heeft Dement Oostende, de **verkiezingskoorts** indachtig, bij elke politieke partij in Oostende gepolst naar hun visie over erfgoed. Als

burgers stelden wij de vraag hoe hoog het keren van de huidige sloop- en bouwwoede op de politieke agenda van de partij staat, en welke concrete verkiezingsengagementen de partij op zich neemt? We hebben al antwoord gekregen van **Groen!** (die zelfs al een pamflet rond erfgoed overal in de bussen heeft rondverspreid), **Spirit** en van **Johan Vandelanotte (SPa)** die ons uitnodigd voor een uitgebreid gesprek.

Dankzij onze **networking** blijft onze sympathisanten- en **mailinglijst** gevoelig uitbreiden. Indien u nog mensen kent die interesse zouden hebben in ons erfgoed, geef dan hun mail-adres door. Elke stem, elke steun, helpt. Ze zijn ondertussen al met velen die vanwege hun socio-culturele interesses, de mailings van Dement ontvangen.

Monumentenstrijd

"**Monumentenstrijd**" is een nieuw crossmediaal project over het Vlaamse onroerend erfgoed op de VRT. Het is een wedstrijd waarbij het publiek beslist welk waardevol historisch Vlaams gebouw of ander onroerend erfgoed extra middelen verdient voor restauratie en herbestemming. Tegelijk is het, na De Grootste Belg, een nieuw crossmediaal project waarmee de VRT op innovatieve, interactieve en educatieve manier geschiedenis wil brengen met grote participatie van kijkers, luisteraars, internetters en lezers. Monumentenstrijd wordt door de VRT gerealiseerd in samenwerking met Vlaams minister Dirk Van Mechelen, bevoegd voor Monumenten, Landschappen, Archeologie en Varend Erfgoed; de afdeling Monumenten en Landschappen; het Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed en de gewestelijke partnerverenigingen (Erfgoed Vlaanderen vzw; Monumentenwacht Vlaanderen vzw; Open Monumentendag Vlaanderen en VCM - Contactforum voor Erfgoedverenigingen vzw). Dement Oostende heeft drie dossiers ingediend :

- De verwaarloosd Belle Epoque huizenrij in de Antwerpenstraat, als eventuele hefboom voor de opwaardering van de straten rond de St. Jozefskerk. In deze buurt worden inderdaad enkele prachtige huizen met afbraak bedreigd.
- De Koninklijke Villa uit 1954, waarbij de restauratiepremie het Belgisch Zeeinstituut voor Orthopedie (die het complex zullen ombouwen tot een verzorgingsfaciliteit) zou helpen zoveel mogelijk te restaureren naar de oorspronkelijke plannen.
- De Koninklijke Stallingen uit 1904, die zeker een uniek monument op gebied van houtwerk en architectuur voor Oostende en voor België zijn. Het is één der weinige houten complexen die de tand des tijds heeft doorstaan, en het is gebouwd in een voor België unieke architecturale stijl, nl. de zogenaamde 'Dragenstil', een voor Scandinavië karakteristieke vermenging van Viking-stijl met art-nouveau-elementen. Het gebouw is redelijk onderhouden geweest gedurende de laatste 100 jaar, maar enkele jaren van verwaarlozing kan veel vernietigen in een korte periode.

We hebben reeds contact gehad met de VRT. Ze zijn o.a. de Koninklijke Stallingen al komen bekijken, en hierbij waren de eerste reacties zeker positief. Vanuit programma-oogpunt is het complex zeker interessant, men kan er het verhaal van Leopold II aan koppelen, alsook de Belle Epoque tijd in Oostende en de Art Nouveau architectuur. De VRT heeft zelfs al uniek beeldmateriaal van Leopold II in de Stallingen, teruggevonden.

Uiteindelijk zijn er wel meer dan duizend dossiers binnengedragen bij de VRT, waaronder ook de Oude Watertoren door het Stadsbestuur (wat zeer positief is).

Algemeen

Bezoek onze website voor nieuwtjes en berichten ! Welke gebouwen lopen gevaar in Oostende ? Wat zijn onze acties ?

<http://www.dementoostende.blogspot.com/>

Meer informatie ? Commentaar ? Sympathie ? Ken je personen die ook geïnteresseerd zouden zijn in onze mailings ? Wens je onze affiche uit te hangen (A3 of A5-formaat) ? Geef het ons door op :

e-mail: dementoostende@hotmail.com

telefoon: 0498 69 01 59

Wil je onze mailing niet meer ontvangen ? Geef ons ook een seintje.

De "Alarm Klok" is een knipoog naar het officiële informatieblad van de stad Oostende. En met een alarmklok maken we ook een link naar de verdwenen klok van de Hazegras-kerk : symbool voor het respect waarmee ons bestuur het erfgoed behandelt.